

Az Országos Fagazdasági Tanács tagjainak a kinevezése. A m. kir. földművelésügyi miniszter az 1933. évi január hó 19-én kelt 970/1933. M. E. számú rendelettel szervezett Országos Fagazdasági Tanács elnökévé az 1933—1935. évek tartamára báró *Waldbott* Kelemen főrendiházi tagot, a elnökévé *Papp* Béla miniszteri tanácsost, rendes tagjaivá a földművelésügyi minisztérium részéről *Fröhlich* Brunó miniszteri tanácsost és *Molcsány* Gábor m. kir. főerdőtanácsost, a kereskedelemügyi minisztérium részéről dr. *Ferenczi* Izsó h. államtitkárt, a pénzügyminisztérium részéről dr. *Nemeshegyi* Tibor miniszteri tanácsost, az Országos Erdészeti Egyesület részéről báró *Biedermann* Imre, gróf *Festetics* Kristóf, *Huszár* Tibor, gróf *Mailáth* György, báró *Prónay* György, gróf *Teleky* József nagybirtokosokat, *Biró* Zoltán ny. miniszteri tanácsost és *Onczay* László urad. erdőtanácsost, a Magyar Fatermelők, Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete részéről dr. *Hódos* Béla igazgatót és *Véssei* Ferenc vezérigazgatót, a Tüzifakereskedők és Gőzfavágók Országos Egyesülete részéről dr. *Schanczer* Pált, póttagjaivá pedig *Pásztory* Ödön m. kir. erdőtanácsost, dr. *Ajtai* Sándor m. kir. főerdőmérnököt, dr. *Árkay* Ferenc miniszteri tanácsost, dr. *Szilágyi* Ernő miniszteri tanácsost, gróf *Apponyi* Károly, gróf *Széchenyi* Károly, ifj. gróf *Mailáth* József, *Osztrólczy* Miklós nagybirtokosokat, *Ajtay* Jenő ny. miniszteri tanácsost, *Polgár* Lipót igazgatót és *Halász* Sándort kinevezte.

Budapest, 1933. évi február hó 3-án.

Dr. Kállay Miklós sk.

m. kir. földművelésügyi miniszter.

I R O D A L O M

Dr. E. Dudich: Biologie der Aggteleker Tropfsteinhöhle „Baradla” in Ungarn. (Speäologische Monographien, XIII, Wien, 1932, pp. XII—246, 19 táblával, 22 szövegrajzzal és 22 táblázattal. Verlag Speäologisches Institut, Wien, VIII, Auerspergstrasse 1. Ára 30 schilling.)

Dr. Dudich Endre: Az Aggteleki barlang és környéke. (Kir. Magy. Természettudományi Társulat. 1932. Népszerű Természettudományi Könyvtár, 12. sz. 186. oldal, 4 táblával, 1 színes térképpel, 60 szöveggéppel. Bolti ára 50 P, társulati tagoknak 20 P.)

A készülő erdő-, ill. természetvédelmi törvény révén az erdészek szoros kapcsolatba fognak kerülni a természeti emlékekkel. Ez utóbbiak közé fognak tartozni barlangjaink is, amint azt *Káán Károly* nemrégiben megjelent pompás természetvédelmi munkájában olvassuk.

Hogy mit nyújthat egy barlang a tudománynak, amiért védelemre

érdemes, szépen mutatja *Dudich Endre* két, egymást szervesen kiegészítő munkája, melyek hazánk egyik legnagyobbtermészeti szépségét, az Aggteleki cseppkőbarlangot ismertetik.

A két munka ugyanabból a forrásból fakadt, de mégis teljesen különböző irányú. Az első szigorúan tudományos, a másik népszerűsítő. Az egyik a tudományos barlangkutatóknak íródott. A másik a művelt laikus, az érdeklődő turista lelkébe akarja belopni a barlangi ismereteket, szívéhez közelebb hozni hazánk e pártját ritkító csodáját.

A német tudományos munka biológiai mű, amely a magyar és külföldi ismertetőik szerint alapvető és úttörő munka. Nincs ma a világnak még egy barlangja, amely tudományos tekintetben ilyen részletesen és módszeresen, modernül és sokoldalúan volna feldolgozva. A szerző a biológia egyik modern irányzatának, a környezettannak (ökológiának) a híve. Így nem elégedett meg a barlangban élő állat- és növényfajok egyszerű felsorolásával, hanem részletesen kikutatta, hogy a szárazföldi és vízi állatok milyen természeti viszonyok között élnek és hogy ezek a viszonyok hogyan változnak térben és időben.

Ezen vizsgálatok eredményeképpen hatalmas tudományos anyagot hozott össze. Vizsgálatai a barlang helyrajzi viszonyaira, keletkezésére, meteorológiai, talajtani, hidrologiai stb. viszonyaira is kiterjedtek. Az analitikus vizsgálódások eredményeiből megrajzolja a barlang egészének az életét és igyekszik olyan szintezést adni, amilyent a biológia környezettani iránya ma egyáltalában megenged.

A magyar könyvecskében is megtaláljuk ezeknek az eredményeknek a velejét, de mindenből csak annyit, amennyi az okulni vágyó közönséget érdekli. Ezeket azonban itt a szerző kiegészíti olyan dolgokkal, amelyek a tudományos monografiában nem találhattak helyet. Ismerteti a karsztjelenségeket a Gömör—tornai Karsztból vett példakon. Vázolja a barlang keletkezését és a cseppkövek képződését. Elmondja a barlang feltárásának részletes történetét és kimerítő leírást ad a barlangról. A barlang látnivalóit 100 m-enként sorolja fel. Tárgyalja a barlang őskori leleteit, természetrajzi sajátosságait, állat- és növényvilágát.

A barlangról adott kimerítő rajzot előnyösen egészíti ki kerek egységgé a környék ismertetése. „A Sajó—Bódva közének ismeretlen szépségei” című fejezetében *Lendvay Károly* alezredes, a vidék kitűnő topografusa vezet bennünket különböző utakon Aggtelek felé. Szemléletesen írja le a vidék szépségeit, látnivalóit, nem feledkezvén meg a természetrajzi érdekességekről sem.

Hogy más barlangvidékeken járók is használhassák a könyvecskét, az utolsó fejezetben *Dudich* összeállította a csonkamagyarországi jobban ismert barlangok jegyzékét. Minden barlangról megtudhatjuk a legfontosabbakat.

A könyv végén részletes irodalmi felsorolást találunk egyrészt az Aggteleki barlangról, másrészt a többi barlangokról. Vendl M.

Friedrich von Lucanus: Das Leben der Vögel. Grossoktav 429 Seiten, 19 Tafeln, 136 Abbildungen. Verlag August Scherl G. m. b. H., Berlin, S. W. 68.

A madárvonulás érdekes kérdésének beható tanulmányozása terén ismertté vált szerző évtizedes kutatásainak és megfigyeléseinek eredményét közli ebben a vaskos kötetben a madarak világának még nem egy vonatkozásban titokzatos életéről.

Lucanus világos nyelvezettel, de tudományos alapon ismerteti a madarak életét, szokásait, érzésvilágát. Kiindul a madár eredetéből, megemlékezik az őskori leletekről és rokoni vonásokat keres a hüllőkhöz.

Majd leírja a madár testalkatát, egyes szerveit, amiből következeket von le a madarak sajátosságaira, repülőképességeire nézve.

Igen nagy jelentőséget tulajdonít a madár tollazatának, a szárnyak alkotásának, a tollazat színeződésének, a védőszíneknek, a mimicrynek. Ragyogóan ecseteli a színpompát, mely a legtöbb fajnak feltűnő ékessége és igen szép, színes képekben mutatja be különösen a forró földvön honos tarka madársereg több példányát.

Ezután sorra kerül a könyvben a mozgás és repülés technikájának vázolása. A repülés formái, tartama, gyorsasága; a madár járása-keleése, kúszása, úszása, alábukása a vízben igen érdekes fejezetei a műnek.

A tojás alakja, nagysága, színe, a fészekben való elhelyezése, a kiköltés ideje szintén nemkevésbé érdekes témák, amelyekről részletesen megemlékezik a szerző.

Majd fejtegeti a madár énekének csodás művészetét, amely minden természetbarát meleg érdeklődését kelti fel és részletesen leírja a madár szerelmi életét, párosodását, az ezzel kapcsolatos mozdulatokat, táncokat; a fészekrakás ezernyi változatát, a fiókák etetését, megvédését.

Igen fontos fejezetei a könyvnek a „Zug und Wanderungen” címet viseli. Ez a kérdés sokáig volt homályos a madárvonulást figyelő ember előtt, míg nálunk is a Magyar királyi Madártani Intézet által nagy sikerrel végzett gyűrűzés világosságot nem derített erre az izgató problémára.

A mű befejező része a madarak elterjedésével foglalkozik és kiemutatja, hogy mintegy 20.000 madárfaj él a földön. F. M.

A. Radclyffe Dugmore: Im Grosswildparadies. Zwei Forscherfahrten im ostafrikanischen Hochland. Mit 42 Abbildungen und einer Karte. 214 Seiten. Verlag F. A. Brockhaus Leipzig.

A szerző többször felkereste Afrikát, mert amint maga írja, aki egyszer Afrikában járt, azt szíve vágya újból és újból odavonzza. Aki szereti a vadont, az megtalálja itt a perzselő napot, a hűvös éjszakát, beláthatatlan rónaságot, meredek hegyeket, sűrű őserdőket.

tisztavízű tavakat és folyókat, mindenekelőtt pedig olyan nyüzsgő állatvilágot, mint sehol másutt.

A mai nagyvárosi ember, kinek nincs módjában a természettel való érintkezés, mindinkább olyan könyveket keres, melyek őt legálább lélekben odavezetik.

Erre alkalmas Dugmore könyve is.

Nem fegyverrel, hanem fényképezőgéppel járja a sokhelyen még érintetlen, szűzies természetet és büszke vakmerőséggel közelíti meg a hatalmas vadállatokat, elefántot, orrszarvút és egyéb vadat. Izgató kalandokról szóló érdekes leírásait igen sikerült fényképfelvételekkel nemcsak illusztrálja, hanem igazolja is s fegyverét csak végső szükségül használja.

F. M.

K Ü L Ö N F É L É K

SZEMÉLYI HÍREK:

Az első erdőmérnök-doktori szigorlat a főiskolán. Ez évi január hó 21-én délelőtt folyt le a főiskolán az első erdőmérnök-doktori szigorlat.

Vitéz *Török Béla*, okl. erdőmérnök, főiskolai adjunktus: „A Magyar Alpok és a Bükkhegység lúcfenyőállományainak erdőhasználati értéke” című értekezését a főiskola tanártestülete az erdőmérnöki osztály javaslatára elfogadta és ez alapon folyt le ma a szóbeli szigorlat nagyszámú közönség jelenlétében. A szigorlati bizottság *Modrovich* Ferenc főiskolai tanár, az erdőmérnöki osztály ezidei dékánjának elnöklete alatt *Krippel* Móric, *Kövessi* Ferenc dr., *Róth* Gyula és *Fehér* Dániel dr. főiskolai nyilv. r. tanárokból alakult. Szigorló a bizottság előtt az általa választott erdőhasználatтанból, mint főtárgyból, növénytanból (növényanatómia köréből) és faipari technológiából (a fának fűrészeléssel való megmunkálása tárgykörből) a szóbeli szigorlatot egyhangú kitüntetéssel állotta ki és ehhez képest a szigorlati bizottság úgy határozott, hogy vitéz *Török Béla* okl. erdőmérnököt doktorráavatáshoz bocsátja. Az avatás előreláthatólag a főiskola új szervezeti szabályzatának jóváhagyása után fog csak az előírt ünnepélyes módon történni. Az avatandó irodalmi működése alapján az erdészeti szakközönség előtt már jól ismert; a főiskolán már évek óta előadja a betöltetlen fatechnológiai tanszék tárgyait.

Szívből üdvözljük kartársunkat a kiváló eredménnyel letett első erdőmérnök-doktori szigorlat alkalmából.

Raáb Gyula, Pécs szab. kir. város erdőmestere, vitéz *Rábay* néven a Vitézi Rendbe felvétetett.